

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 10 lutego 2021 r., wydanym w sprawie z powództwa B. Ż., W. Ż. i D. B. przeciwko A. M. i J. M. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, Sąd Rejonowy w Łowiczu oddalił powództwo.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd I instancji oparł na ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych, które przedstawiają się następująco:

W wyroku z dnia 16 grudnia 1999 r., wydanym w sprawie o sygn. akt I C 181/97 Sąd Rejonowy w Łowiczu, Wydział I Cywilny nakazał B. Ż., W. Ż. i D. B. wydanie J. i A. małżonkom M. pasa gruntu położonego w Ł. przy ul. (...) rozdzielającego nieruchomości stron, to jest działki ewidencyjne nr (...) z jednej strony i nr (...) i (...) z drugiej strony, który oznaczony został na szkicu stanowiącym załącznik do opinii w sprawie, a sporządzonym przez geodetę uprawnionego – mgr inż. E. G. linią przerywaną koloru żółtego, stanowiącą środek podmurówki starego ogrodzenia, a biegnącą od punktu 1 do punktu 4 następnie do punktu 7 przez punkty 9, 11, 14, 17 do punktu 20 i z powrotem przez punkty 16, 13, 6, 3 do punktu 1, oznaczone linią ciągłą koloru czarnego, stanowiącą północną krawędź nowego ogrodzenia – o powierzchni 37 m² oraz nakazał B. Ż., W. Ż. i D. B. rozebranie nowo postawionego płotu i zarządził postawienie rozebranego płotu w miejscu, gdzie znajdował się on przed jego rozebraniem.

Z uzasadnienia wyroku wynika, że B. Ż., W. Ż. i D. B. bez zgody A. i J. M. rozebrali ogrodzenie dzielące nieruchomości stanowiące własność stron i pobudowali nowe ogrodzenie, składające się z podmurówki, metalowych słupków i siatki ogrodzeniowej w innym miejscu, na posesji A. i J. M.. Sąd zaś uznał roszczenie A. i J. M. o ochronę naruszonego posiadania za uzasadnione, w związku z czym nakazał B. Ż., W. Ż. i D. B. rozebranie nowo pobudowanego ogrodzenia w całości, wydanie A. i J. M. określonego pasa gruntu oraz postawienie ogrodzenia w miejscu poprzedniego, uprzednio samowolnie usuniętego przez nich, ogrodzenia.

Wyrok został zaopatrzony w klauzulę wykonalności co do punktu 1 w dniu 8 marca 2000 r. Wyrokiem z dnia 22 września 2000 r. wydanym w sprawie o sygn. akt I Ca 93/00 Sąd Okręgowy w Skierniewicach oddalił apelację B. Ż., W. Ż. i D. B..

Na podstawie wyżej opisanego tytułu wykonawczego A. i J. M. wszczęli przeciwko B. Ż., W. Ż. i D. B. postępowanie egzekucyjne prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łowiczu M. C..

W dniu 21 maja 2014 r. w czasie czynności prowadzonych przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łowiczu M. C. w postępowaniu egzekucyjnym o sygn. akt Km 727/14, wszczętym na wniosek A. i J. M., przeciwko B. Ż., W. Ż. i D. B. usunięto siatkę ze słupków i podmurówki ogrodzenia które miało być rozebrane zgodnie z wyżej opisanym tytułem wykonawczym.

Na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w Łowiczu, Wydziału I Cywilnego z dnia 10 lipca 2017 r. wydano wierzycielom – J. M. i A. M. dalszy tytuł wykonawczy w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Łowiczu z dnia 16 grudnia 1999 r. co do obowiązku wydania przez dłużników B. Ż., W. Ż. i D. B. pasa gruntu szczegółowo opisanego w pkt 1 przedmiotowego wyroku, który to tytuł oznaczono nr 2.

Postanowieniem z dnia 11 stycznia 2018 r. wydanym w sprawie o sygn. akt III Cz 2167/17 Sąd Okręgowy w Łodzi, III Wydział Cywilny Odwoławczy oddalił zażalenie dłużników na wyżej opisane postanowienie. Na podstawie drugiego tytułu wykonawczego wierzyciele wszczęli postępowanie egzekucyjne o wydanie nieruchomości prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łowiczu M. A. pod sygn. akt Km 603/17.

W trakcie czynności terenowych w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym pod sygn. akt Km 603/17 w dniu 7 listopada 2019 r. powołany biegły geodeta P. G. wyznaczył granice działek oraz oznaczył je w terenie przy pomocy stosownych urządzeń geodezyjnych. Przy czynnościach obecni byli B. Ż. i D. B. oraz pełnomocnik W. Ż., adw. K. A., a

także J. i A. M.. Strony nie wniosły zastrzeżeń co do wykonywanych czynności i ustaleń biegłego. Na dzień zamknięcia rozprawy postępowanie egzekucyjne prowadzone pod sygn. akt Km 603/17 nie zostało zakończone.

Obecnie właścicielką wskazanej w wyroku Sądu Rejonowego w Łowiczu z dnia 16 grudnia 1999 r., wydanym w sprawie o sygn. akt I C 181/97, działki o numerze ewidencyjnym (...) jest I. M..

Na początku 2020 r. A. i J. M. wezwali firmę budowlaną celem przesunięcia ogrodzenia w miejsce wyznaczone przez geodetę powołanego w postępowaniu egzekucyjnym, jednak usunięcie ogrodzenia nie doszło do skutku. A. i J. M. zamontowali osłonę z trzciny na słupkach od ogrodzenia, które miało być usunięte, by uniemożliwić powodowi wejście na ich posesję.

W opinii D. B. podpisanie przez strony postępowania protokołu z czynności terenowych komornika w postępowaniu egzekucyjnym o sygn. akt Km 603/17 z dnia 7 listopada 2019 r., w czasie których dokonano wytyczenia w terenie granicy pomiędzy nieruchomościami stron jest równoznaczne z fizycznym wydaniem fragmentu nieruchomości objętej tytułem wykonawczym, zaś A. i J. M. mogą bez przeszkód postawić ogrodzenie w wyznaczonej przez biegłego geodetę granicy. W opinii strony powodowej zdjęcie siatki jest równoznaczne z usunięciem ogrodzenia. Powodowie twierdzą, że nie korzystają z fragmentu nieruchomości, który miał być wydany A. i J. M., wobec czego uważają, że mogą oni bez przeszkód z tego pasa korzystać. Powodowie czują się pokrzywdzeni tytułem wykonawczym, gdyż w ich ocenie rozstrzygnięcie Sądu z 1999 r. jest nieprawidłowe. W ich przekonaniu państwo M. nigdy nie byli posiadaczami gruntu, który jest przedmiotem wyroku z 1999 r.

Ustalając powyższy stan faktyczny, Sąd Rejonowy oparł się na materiale dowodowym w postaci dokumentów, w szczególności na podstawie prawomocnych orzeczeń sądowych oraz protokołów z czynności komorniczych, a także na podstawie zeznań stron. Przedmiotem niniejszego postępowania było ustalenie, czy obowiązek nałożony na B. Ż., W. Ż. i D. B. na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Łowiczu, Wydziału I Cywilnego z dnia 16 grudnia 1999 r. został przez powodów wykonany. Z wypowiedzi zarówno powodów jak i pozwanych wynika jednoznacznie, że strony postępowania od wielu lat są ze sobą skonfliktowane. Strona powodowa niewątpliwie czuje się pokrzywdzona rozstrzygnięciem zapadłym w sprawie o sygn. akt I C 181/97, jednak podkreślić należy, iż Sąd I instancji w niniejszym postępowaniu nie ma kognicji w zakresie oceny prawidłowości zapadłego w sprawie I C 181/97 rozstrzygnięcia, lecz jego obowiązkiem jest zbadanie, czy istnieją podstawy do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego wskazanego w pozwie.

Sąd Rejonowy stwierdził, że zeznania świadka M. M. były nieprzydatne do ustalenia stanu faktycznego w niniejszej sprawie, gdyż nie wie ona, czy pozwani mogą korzystać z pasa gruntu, który miał być wydany i nie wie, czy została rozebrana podmurówka ogrodzenia, które miało zostać usunięte, co oznacza, że z nie ma ona wiedzy o żadnych okolicznościach związanych z wykonaniem obowiązku nałożonym tytułem wykonawczym.

Sąd Rejonowy zważył, iż w niniejszej sprawie powodowie B. Ż., W. Ż. i D. B. wnieśli o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku Sądu Rejonowego w Łowiczu z dnia 16 grudnia 1999 r., wydanego w sprawie o sygn. akt I C 181/97, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności w dniu 8 listopada 2000 r. i w dniu 21 lipca 2017 r., twierdząc, że obowiązek nałożony na nich tytułem wykonawczym został przez nich wykonany. Pozwani natomiast wnieśli o oddalenie powództwa podnosząc, że mimo prawomocnego rozstrzygnięcia sądu i podejmowanych prób jego egzekwowania za pośrednictwem komornika zobowiązani dalej nie wykonali nałożonego na nich obowiązku.

Sąd I instancji wskazał, że z ustaleń faktycznych, poczynionych przez Sąd Rejonowy w Łowiczu w sprawie I C 181/97 wynika, że B. Ż., W. Ż. i D. B. samowolnie usunęli ogrodzenie pomiędzy ich nieruchomością a nieruchomością stanowiącą własność A. i J. M. a następnie postawili ogrodzenie w innym miejscu, na nieruchomości A. i J. M.. W związku z powyższym Sąd uznał roszczenie A. i J. M. o ochronę naruszonego posiadania za uzasadnione i nakazał B. i W. Ż. oraz D. B. usunąć postawione przez nich samowolnie ogrodzenie w całości, wydać A. i J. M. fragment zajętej nieruchomości i postawić ogrodzenie w miejscu pierwotnym, tj. w miejscu, gdzie znajdowało się ono przed samowolnym pobudowaniem ogrodzenia przez zobowiązanych.

Sąd Rejonowy podkreślił, że jego rolą w niniejszym postępowaniu nie jest ponowne rozsądzenie sporu o prawidłowość umiejscowienia ogrodzenia pomiędzy nieruchomościami stron, a jedynie zbadanie, czy istnieją przesłanki do pozbawienia wyżej opisanego tytułu wykonawczego wykonalności.

Sąd I instancji wskazał, że wierzyciele – A. i J. M. wszczęli przeciwko dłużnikom – powodom w niniejszej sprawie na podstawie tytułu wykonawczego nr 1, wydanego w 2000 r., postępowanie egzekucyjne celem wyegzekwowania obowiązku rozebrania samowolnie pobudowanego ogrodzenia oraz na podstawie tytułu wykonawczego nr 2, postępowanie egzekucyjne w sprawie o wydanie nieruchomości. Powodowie domagali się pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego z uwagi na spełnienie świadczenia w całości.

Sąd Rejonowy ustalił, że z wyroku Sądu Rejonowego w Łowiczu z 1999 r. wynika jednoznacznie, że B. Ż., W. Ż. i D. B. zobowiązani zostali do usunięcia w całości samowolnie pobudowanego ogrodzenia, wydania nieruchomości i do postawienia ogrodzenia w miejscu pierwotnym. W niniejszej sprawie niewątpliwie dłużnicy nie usunęli w całości pobudowanego ogrodzenia – w toku czynności egzekucyjnych została zdjęta jedynie siatka ogrodzeniowa, zaś pozostałe elementy ogrodzenia w postaci podmurówki i słupków, dalej nie zostały usunięte. Nie postawiono również ogrodzenia w miejscu pierwotnym. Sąd nie może również stwierdzić, że został wykonany nałożony na dłużników obowiązek wydania nieruchomości, gdyż postępowanie egzekucyjne w tym przedmiocie na dzień zamknięcia rozprawy nie zostało zakończone.

Sąd I instancji wskazał, że nie ma kompetencji do zmiany prawomocnego orzeczenia, skupia się jedynie na obiektywnej ocenie, czy obowiązek wynikający z tytułu wykonawczego został wykonany. Wobec powyższego, mimo przekonania powodów, że skoro nie korzystają z pasa gruntu, który ma być wydany i nie czynią przeszkód w usunięciu ogrodzenia, Sąd Rejonowy nie mógł uznać, że wykonali oni obowiązek i pozbawić wykonalności tytułu wykonawczego. W ocenie Sądu I instancji obowiązek zostanie wykonany, gdy pobudowane ogrodzenie zostanie usunięte w całości, fragment nieruchomości zostanie wydany a ogrodzenie zostanie pobudowane w miejscu pierwotnym. Z tytułu wykonawczego wynika, że obowiązki te obciążają B. Ż., W. Ż. i D. B..

Wobec braku spełnienia przesłanek z art. 840 § 1 k.p.c. Sąd Rejonowy nie znalazł podstaw do pozbawienia wskazanego w pozwie tytułu wykonawczego wykonalności i oddalił powództwo.

Od powyższego orzeczenia powodowie złożyli apelację, zaskarżając je w całości. Zaskarżonemu wyrokowi skarżący zarzucili naruszenie przepisów postępowania, a uchybienie to miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów wyrażającej się w odmowie wiarygodności i mocy dowodowej zeznań powodów, choć zeznania te są logiczne, wzajemnie się uzupełniają i nie stoją w sprzeczności z istotną częścią materiału dowodowego zebranego w sprawie, co w konsekwencji doprowadziło do błędnego ustalenia, iż powództwo podlega oddaleniu, gdyż egzekucja nie została wykonana, gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że została wykonana na przestrzeni 20 lat kilkakrotnie a po rozebraniu ogrodzenia pozwani automatycznie weszli w posiadanie, gdyż powodowie nie używali tej części nieruchomości.

W konsekwencji podniesionego zarzutu apelujący wnieśli o pozbawienie w całości wykonalności wyroku Sądu Rejonowego w Łowiczu z dnia 16 grudnia 1999 roku, sygn. akt I C 181/97, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 21 lipca 2017 r., alternatywnie wnieśli o zwrócenie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania lub wydanie odmiennego orzeczenia przy uwzględnieniu zarzutów lub z urzędu. Ponadto apelujący wnieśli o zasądzenie solidarnie od pozwanych solidarnie na rzecz powodów kosztów procesu za obie instancje.

Strona pozwana w odpowiedzi na apelację wniosła o oddalenie apelacji powodów w całości i obciążenie powodów kosztami postępowania.

Sąd Okręgowy dodatkowo ustalił:

Postanowieniem z dnia 10 września 2021r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Łowiczu M. A. uznał, że wniosek wierzyciela A. M. i J. M. z dnia 25 lipca 2017 roku w sprawie egzekucyjnej Km 603/17 dotyczącej wykonania

tytułu wykonawczego – Sądu Rejonowego w Łowiczu sygn. akt I C 181/97 z dnia 16 grudnia 1999 r. opatrzonego klauzulą wykonalności 21 lipca 2017 r. Sądu Okręgowego w Skierniewicach sygn. akt I Ca 93/00 z dnia 22 września 2000r., opatrzone klauzulą wykonalności 21 lipca 2017r. Sądu Rejonowego w Łowiczu sygn. akt I C 181/97 z dnia 10 lipca 2017r. opatrzone klauzulą wykonalności z dnia 21 lipca 2017r. – w zakresie roszczeń niepieniężnych - wydania pasa gruntu – został wykonany, a tytuł wykonawczy Komornik postanowił pozostawić w aktach sprawy (postanowienie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łowiczu M. A. k 244).

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Na wstępie należy wskazać, iż Sąd Okręgowy podziela i przyjmuje za własne poczynione przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne.

Apelacja strony powodowej nie ma żadnych uzasadnionych podstaw. Sąd Okręgowy podziela bowiem zarówno dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę dowodów jak i rozważania prawne, których zarzuty apelacji naruszenia tak prawa procesowego, jak i materialnego w żaden sposób nie podważają.

Wbrew zarzutom skarżących podniesionym w apelacji, Sąd I instancji dokonał prawidłowych ustaleń stanu faktycznego, znajdujących pełne oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym i trafnie określił konsekwencje prawne z nich wynikające. Ocenę tę Sąd Okręgowy w pełni aprobuje. Zdaniem Sądu Okręgowego, ocena materiału dowodowego przeprowadzona przez Sąd I instancji nie narusza granic swobodnej oceny dowodów, wyznaczonej dyspozycją art. 233 § 1 k.p.c. Przede wszystkim za trafny uznać należy pogląd wyrażany tak w orzecznictwie Sądu Najwyższego jak i sądów powszechnych, że jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (zob. m. in. Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002r., II CKN 817/00 oraz Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 26 stycznia 2012 r., I ACa 1482/11). Takiej zaś wadliwości nie można przypisać ocenie dowodów przeprowadzonej przez Sąd pierwszej instancji. Wydając zaskarżone orzeczenie Sąd Rejonowy wyjaśnił wszystkie istotne okoliczności w przedmiocie sprawy oraz uwzględnił wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia i przedłożone do akt dowody z dokumentów. W żadnej mierze nie można zgodzić się z twierdzeniem apelujących, jakoby Sąd Rejonowy odmówił wiarygodności i mocy dowodowej zeznaniom powodów. W treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku jasno wskazano, że Sąd I instancji, ustalając stan faktyczny, oparł się m.in. na zeznaniach stron, zatem uznał je za wiarygodne i poczynił na ich podstawie stosowne ustalenia. Stan faktyczny ustalony w sprawie nie stoi w sprzeczności z treścią zeznań powodów, a wyciągnięte z nich wnioski są logiczne i zgodne z doświadczeniem życiowym. Podstawy zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie może natomiast stanowić własna interpretacja stanu faktycznego dokonana przez powodów, która w istocie stanowi jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu Rejonowego.

Wskazać należy, czego zdają się nie zauważać apelujący, że meritum sprawy sprowadza się do ustalenia znaczenia wykonania wyroku Sądu Rejonowego w Łowiczu z dnia 16 grudnia 1999 r., wydanego w sprawie o sygn. akt I C 181/97. W pierwszej kolejności należy dokonać szczegółowej analizy treści wyroku i wynikających z niego obowiązków stron. Zgodnie z punktem 1 wskazanego wyroku, Sąd nałożył na powodów w niniejszej sprawie następujące obowiązki: wydanie pozwanym J. i A. M. spornego pasa gruntu, rozebranie nowo postawionego płotu i postawienie rozebranego płotu w miejscu, gdzie znajdował się on przed jego rozebraniem. W tych okolicznościach należy wskazać, że wykonanie wskazanego punktu wyroku nastąpi dopiero w chwili wypełnienia przez powodów łącznie wszystkich trzech obowiązków. Powodowie upatrują wykonania wyroku w zdjęciu siatki stanowiącej element nowego płotu oraz niekorzystaniu ze spornego pasa gruntu. Wskazanych okoliczności nie można jednak uznać za wykonanie wyroku.

Przede wszystkim należy wskazać, że powodowie nie dokonali rozebrania nowo postawionego płotu, bowiem przez „rozebranie” należy rozumieć usunięcie wszystkich jego elementów, tj. siatki, słupków i podmurówki, tymczasem z płotu została usunięta jedynie siatka. Powodowie nie postawili również rozebranego płotu w miejscu, gdzie znajdował się on poprzednio. Z tych przyczyn należy uznać, iż wyrok Sądu Rejonowego w Łowiczu z dnia 16 grudnia 1999 r., wydany w sprawie o sygn. akt I C 181/97 opatrzony klauzulą wykonalności, nie został wykonany w całości. Faktu tego nie zmienia nawet wydanie w dniu 10 września 2021 r. przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Łowiczu M. A. postanowienia o wykonaniu tytułu wykonawczego w zakresie roszczeń niepieniężnych – wydania pasa gruntu, bowiem, jak wyżej wskazano, wyrok zostanie wykonany w całości poprzez spełnienie wszystkich obowiązków nałożonych przez Sąd. Ponadto brak było podstaw do pozbawiania tytułu wykonawczego wykonalności w części jakiej został wykonany, bowiem tytuł wykonawczy w tym zakresie został wyeliminowany z obrotu, bowiem jako wykonany został pozostawiony w aktach komorniczych.

Dla wykonania wyroku nie ma znaczenia wola obecnej właścicielki nieruchomości, która w dodatku w niniejszym postępowaniu nie została wykazana.

Tak więc zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. należało uznać za chybiony.

Tylko ze względów porządkowych należy wskazać, że skoro powodowie nie wykazali, by zobowiązanie wygasło lub nie mogło być egzekwowane, jak również nie wykazali żadnych innych okoliczności przewidzianych w art. 840 § 1 k.p.c., powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności nie mogło zostać uwzględnione.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c., orzekł jak w wyroku.